

Marco D'Eramo: Sömngångaraktiga eliter

[Ur [Sidecar](#), 8 februari 2023. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

När jag studerade modern historia och 1700-talets krig i skolan, föreföll det mig absurt att hundratusentals människor hade dött för någon fjärran fästning eller en handfull byar. Spanska tronföljds-kriget (1701-1714) slutade med fördragen i Utrecht och Rastatt, där städerna Breisach och Kehl vid Rhen och Pinerolo i Piemonte bytte ägare. Under detta krig dog mellan 700.000 och 1,2 miljoner människor, av en europeisk befolkning kring 120 miljoner, inklusive Ryssland. Uppräknad till dagens befolkning skulle motsvarande dödssiffra vara mellan 4,2 och 7,2 miljoner.

För 10 år sedan kunde ingen tänka sig att Europa skulle riskera en sådan katastrof för Donbas' skull – en region som få av oss skulle ha kunnat lokalisera på en karta. Men nu är det ett tänkbart resultat av den ständigt eskalerande konflikten i Ukraina. Nedan finns en lista som utrikesdepartementet har sammanställt över vapensystem, ammunition, drönare, missiler, etc. som USA har gett till Ukraina under kriget. Jag presenterar inte den för att vara nogräknad, utan för att belysa de samlade effekterna av vapenleverans efter vapenleverans:

- Mer än 1.600 Stinger luftvärnssystem;
- Mer än 8.500 Javelin pansarvärnssystem;
- Mer än 50.000 andra pansarvärnssystem och patroner;
- Mer än 700 Switchblade taktiska obemannade drönare;
- 160 155mm haubitsar och upp till 1.094.000 155mm artilleriprojektiler;
- Mer än 5.800 precisionsstyrda 155mm artilleriprojektiler;
- 10.200 155mm haubitsprojektiler med pansarminor (RAAM);
- 100.000 125mm stridsvagnspatroner;
- 45.000 152mm artilleriprojektiler;
- 20.000 122mm artilleriprojektiler;
- 50.000 122mm GRAD-raketer;
- 72 105mm haubitsar och 370.000 105mm artilleriprojektiler;
- 298 taktiska fordon för att dra vapen;
- 34 taktiska fordon för att hämta tillbaka utrustning;
- 30 ammunitionsförsörjningsfordon;
- 38 raketartillerisystem (HIMARS) och ammunition;
- 30 120mm granatkastare och ungefär 166.000 120mm granatprojektiler;

- 10 82mm granatkastarsystem;
- 10 60mm granatkastarsystem;
- 2,590 trådstyrda pansarvärnsrobotar;
- 545.000 25mm patroner;
- 120mm ammunition;
- 10 ledningsplatsfordon;
- 1 Patriot luftvärnsbatteri med ammunition;
- 8 avancerade luftvärnssystem (NASAMS) med ammunition;
- Missiler till luftvärnssystemet HAWK;
- RIM-7 luftvärnsrobotar;
- 12 Avenger luftvärnssystem;
- Höghastighets antiradarrobotar (HARMs);
- Målsökande luftvärnsammunition;
- 4.000 Zuni raketvapen;
- 20 Mi-17 helikoptrar;
- 31 Abrams stridsvagnar;*
- 45 T-72B stridsvagnar;
- 109 Bradley pansarskyttefordon;
- Mer än 1.700 fyrhjulsdrevna terrängbilar (HMMWVs);
- Mer än 100 pansarterrängfordon;
- 44 lastbilar och 88 släp för att transportera tung utrustning;
- 90 Stryker splitterskyddade trupptransportfordon;
- 300 M113 splitterskyddade trupptransportfordon;
- 250 M1117 splitterskyddade säkerhetsfordon;
- 580 min- och överfallsskyddade fordon (MRAPs);
- 6 splitterskyddade lastbilar;
- Utrustning och system för minröjning;
- Mer än 13.000 granatkastare och mindre vapen;
- Mer än 111.000.000 patroner till mindre vapen;
- Mer än 75.000 skyddsvästar och hjälmar;

* Utlovade men ännu inte levererade – öa.

- Omkring 1.800 Phoenix-drönare;
- Laserstyrda raketsystem;
- Puma-drönare;
- 15 Scan Eagle-drönare;
- Två radarsystem för drönare;
- Obemannade kustförsvarsfarkoster;
- Mer än 50 radarsystem för att upptäcka artilleriprojektiler;
- 4 radarsystem för att upptäcka granatkastprojektiler;
- 20 radarsystem för olika sorters uppdrag;
- System och utrustning mot drönare;
- Förmåga att motverka luftvärn
- 10 luftbevakningsradarsystem;
- Två Harpoon kustförsvarssystem;
- 58 kust- och flodpatrullbåtar;
- M18A1 Claymore antipersonella minor;
- C-4 sprängämnen, sprängladdningar och sprängutrustning för att rensa undan hinder;
- Utrustning för utplacering av hinder;
- Taktiska säkra kommunikationssystem;
- 4 satellitkommunikationsantennor;
- SATCOM-terminaler och -tjänster;
- Tusentals system för mörkerseende, bevakningssystem, infrarödkameror, optik och laseravståndsmätare;
- Kommersiella tjänster för bildöverföring med satellit;
- Utrustning och skyddsutrustning för bortskaffande av artilleripjäser;
- Skyddsutrustning mot kemiska, biologiska, radiologiska och kärnvapen;
- 100 splitterskyddade sjukvårdsfordon;
- Mer än 350 generatorer;
- Medicinska förnödenheter inklusive förbandslådor, bandage, bildskärmar och annan utrustning;
- Utrustning för elektronisk störning;
- Fältutrustning, värmeunderställ och reservdelar;
- Finansiering av utbildning, underhåll och hållbarhet.

Utrikesdepartementet fortsätter:

Fram till 6 september 2022 har nästan 50 allierade och partnerländer givit Ukraina säkerhetsbistånd. Bland sina många bidrag har allierade och partners levererat 10 system för avfyring av långdistansraketer (MLRS), 178 långdistansartillerisystem, nästan 100.000 långdistansartilleripjäser, nästan 250.000 pansarvärnsprojektiler, 359 stridsvagnar, 629 splitterskyddade trupptransportfordon och pansarskyttefordon (IFVs), 8.214 kortdistansluftvärnsrobotar och 88 dödliga drönare. Sedan 24 februari har allierade och partners i hela världen tillhandahållit eller utlovat mer än 13 miljarder dollar i säkerhetsbistånd.

Vissa kanske märker att listan inte anger exakt hur många ”Puma-drönare” som har levererats, och inte heller ger den någon exakt information om antalet av flera andra sorters militär utrustning (det är ändå en klart förbättrad insyn jämfört med länderna i Europa, som rutinmässigt åberopar ”säkerhetsintressen” för att avfärda frågor om vapnen de skickar till Kyiv). Vi kan se att de 31 Abramsstridsvagnarna som har diskuterats en hel del i själva verket inte är de första stridsvagnarna som har skickats till Ukraina. 45 återanvända tidigare sovjetiska T-72B har redan skickats, jämte 1.700 Humvee och 109 Bradley pansarskyttefordon (för att inte nämna örlogsdrönare).

Inför denna lavin av krigsutrustning kan vi fråga oss varför ingen talar om försvarsindustrins profiter. Tidigare skulle man åtminstone ha fördömt vapenhandlarna för att skörda krigsbyten. Idag klagar *Financial Times* bara på att de amerikanska leverantörerna har nått gränsen för sin produktionsförmåga och skulle ha svårt att möta efterfrågan om ännu en front skulle öppnas. En otrolig dvala har tagit över den allmänna opinionen i väst. ”Fred-washing” är de utrikespolitiska högarnas nya tidsfördriv: att skynda på kriget genom att öka leveranserna av vapen ses som det bästa sättet att skynda på freden – ty utan dessa vapen förmodas Ryssland invadera de baltiska staterna, följt av Polen och Finland. Bomber och stridsvagnar betraktas som avgörande för att tygla en fruktad moskovitisk imperialism, trots att de ryska offensivernas upprepade misslyckanden har undergrävt alla begrepp om dess styrka och visat att Ryssland BNP – och dess industriella kapacitet – fortfarande är underlägsen halvt perifera länder som Italien.

Det som verkar ha blivit på modet igen, åtminstone i USA, är den militära keynesianism som Michael Klare har lärt oss så mycket om: att återuppliva ekonomin med hjälp av krig. Men jämfört med 1960-talets militära keynesianism – Lyndon Johnsons ”Storartade samhälle” som åtminstone delvis finansierades med det produktionsuppsving som Vietnamkriget orsakade – har den keynesianism som är på gång idag en mer ålderdomlig anstrykning. Den frammanar Första världskrigets två första år, de månader då USA officiellt avvaktade och fyllde vapenlagren för de europeiska stormakter som satt fast i strid med centralmakterna (Tyskland, det habsburgska imperiet och senare det ottomanska imperiet), och bevittnade hur den brittiska flottans globala överlägsenhet försvagades, och ingrep först när fienden praktiskt taget var utmattad (trots att ett tidigare ingripande kanske kunde ha besparat dem den ryska revolutionen).

I lika hög grad som idag gjorde USA profiter på ett krig som utkämpades på en fjärran kontinent (en situation som skulle återkomma med Andra världskrigets europeiska och asiatiska krigsskådeplatser). Precis som nu fanns det då något särskilt avskyvärt – om ni tillåter uttrycket – med att USA sa till sina ställföreträdande krigare: vi måste stå enade under försvaret av demokrati och frihet mot auktoritarism. Vi kommer att beväpna er, men det får bli ni som dör. Åh, och under tiden kommer ert land att pulvreras. (”*Armiamoci e partite*” var i början av 1900-talet ett populärt svar på tal mot en sådan militarism.)

Likheterna upphör inte där. Den största likheten mellan förr och nu är hur sömngångaraktigt vi närmar oss randen av världskrig och kärnvapenförintelse. Här talar jag om ett ofta citerat men sällan läst verk från 2013, av den australiensiske historikern Christopher Clark, *The Sleepwalkers: How Europe Went to War in 1914* [Sömngångarna: hur Europa gick ut i krig 1914]. Det mest välvilliga sättet att förklara Joe Bidens påstående att det ”inte är något offensivt hot mot Ryssland” att skicka stridsvagnar till Ukraina är att han har blivit en clarkiansk sömngångare. Antingen det eller så är han bara skamlöst, brottsligt lättsinnig. Givetvis borde medias uppgift vara att betona de möjliga konsekvenserna av en sådan handling, men till och med de mest respektabla publikationerna vill för närvarande vara den största höken. Den 30 januari publicerade *Foreign Affairs* något som verkade vara en lovande artikel av USA:s tidigare ambassadör i Ryssland, Michael McFaul, med rubriken ”Hur ska vi få ett genombrott i Ukraina?”. Underrubriken, ”Kritiken mot en gradvis utvidgning”, var ännu mer uppmuntrande. Var detta äntligen en debatt om upptrappning från ett unikt lugnt medieföretag? Glöm det. McFauls poäng var att USA skulle sluta leverera vapen gradvis och istället lossa en massiv mängd ultramoderna vapen i Ukraina i förhoppning om att säkerställa en förkrossande seger. Även om han medgav att ”det finns risker med att ge fler och bättre vapen”, så konstaterade han att de uppvägs av ”risken att inte göra det”.

Vilka är riskerna med en upptrappning? I maj förra året skrev jag i *Sidecar* att

det faktum att Putins militära framryckning har bromsats, tvärtemot vad sunna förnuftet säger i själva verket har undergrävt hoppet om fred. Kreml kan aldrig blotta sig inför den ryska opinionen och sätta sig i samtal utan att ha uppnått något av sina mål med kriget, ty det skulle visa att deras offensiv har misslyckats. Och NATO har för sin del inget intresse av att trappa ner konflikten. De kommer inte att låta Ryssland slippa straff, varken för grymheterna i Butja eller olydnaden mot den ledande stormakten USA... När det går illa för Ryssland i Ukraina är deras fiender inte längre tvungna att förhandla. Därför blir de mer oförsonliga och förändrar förhandlingsvillkoren, vilket får Ryssland att öka sina ansträngningar, och så vidare. Det första offret för detta är det ukrainska folket. Resultatet av strandade förhandlingar är bombardemang av fler städer och fler civila dödsoffer. Väst kommer att fortsätta att basunera ut sina värderingar över deras lik (om de inte beslutar sig för att intervensera direkt och utlöser ett kärnvapenkrig). För att använda ett gammalt ordspråk: det är lätt att leka hjälte när någon annans liv står på spel.¹

Jämfört med våren förra året är den nuvarande situationen oändligt mycket värre. Positionerna är ännu mer låsta. För Putin har kriget blivit en fråga om liv och död, med Rysslands själva existens på spel. Beviset för detta är den ståndpunkt som den konservativa gruppen i Europaparlamentet har antagit. I ett uttalande den 31 januari hävdade de att den enda möjliga utgången av kriget är att Ryssland styckas upp i olika stater:

Det är naivt att tro att Ryska federationen kan bli kvar inom samma konstitutionella och territoriella ramar. Samtidigt som vi tar hänsyn till den Ryska federationens nationella och etniska karta, bör vi diskutera framtidsutsikten att skapa fria och oberoende stater på det postryska området, liksom möjligheterna för deras stabilitet och blomstring.

Ju mer sannolikt detta resultat är, desto farligare kommer den ”ryska björnen” att bli (så uttrycksfulla dessa gamla stereotyper är!). Samtidigt blir USA alltmer aggressivt – inte bara mot Moskva utan också mot Beijing. Låt oss inte glömma bort att Washington faktiskt har inlett ett teknologiskt världskrig mot Kina – och att chefen för ett av det amerikanska flygvapnets huvudkommandon,

¹ Artikelnen (”Radioaktiv rättfärdighet”) finns i [Internationell press om Ukraina-kriget i mitten av maj 2022](#), på marxistarkiv.se – öa.

Miki Minihan, förutspår ett totalt krig 2025.

Den allmänna opinionen är avtrubbad av den skoningslösa propagandan och befinner sig i ett tillstånd av politisk trans. Ända sedan Hiram Johnson har alla upprepat att krigets första offer är sanningen, men få har stannat upp för att fråga sig vilka sanningar som dödas under *detta* krig. Ryssarna har förvisso ombetts att svälja många lögner. Men vilka sagor har vi fått höra? I månader fick vi höra att ryssarna hade bombarderat ett kärnkraftverk som ockuperades av den ryska armén: dvs. att de angrep sig själva. I september förra året påstod man också att de sprängde sin egen gasledning. Bara ryssarna bombar infrastruktur och civila, tvingar ut unga män i strid och censurerar krigets verklighet – aldrig vår sida. En gång var det vanligt att diskutera ”integrerade” korrespondenter vid fronten. Nu accepterar vi orubbligt att de rekryteras, komplett med hjälmar och skyddsvästar.

Som jag aldrig kommer att tröttna på att säga: under krig gäller inte lagen om det uteslutna tredje. Det stämmer helt enkelt inte att om ena sidan har fel så måste den andra ha rätt. Motsatsen till en lögn är inte per definition sann. Alla kan ha fel, alla kan ljuga. NATO:s aggression och utvidgning förvandlar inte Putin till ett oskyldigt litet lamm. Och Rysslands oförsvarliga invasion av Ukraina frikänner inte NATO från sitt ansvar för att ha skapat konflikten. (För att få en aning om Atlantalliansens ”pacifistiska” fallenhet är det lönt att läsa den schweiziske historikern Daniele Gansers bok från 2022, *NATO:s olagliga krig*, som finns tillgänglig på tyska, franska och italienska men ännu inte på engelska). I dagens värld litar vi till eliter – teknokrater, den ”kognitiva aristokratin” – för att de med sin överlägsna visdom ska vägleda oss över farofyllda vatten. Men vad vet egentligen detta skikt av beslutsfattare? Att döma av det skeppsbrott som de är på väg mot i full fart är svaret: inte mycket.